

tisk ikke noget bedre, man kan placere pengene i, end det, der er foreslået her.

Når man så ser, hvordan pensionskassernes ledelser formøbler milliarder på udenlandske aktiespekulationer, synes jeg da, at det i sig selv taler for, at man skulle fremskynde det her forslag, ikke alene for at sikre boligbyggeriet, men også for at sikre, at pensionsopsparingen bevares her i Danmark til gavn for fremtidige generationer.

Men som sagt, jeg ved ikke, om ministeren kan oplyse nu, ellers kan vi jo få det oplyst ved spørgsmål i udvalget, hvordan det ligger med pensionskassebyggeriet, om ministerens gulerod rent faktisk har haft nogen indvirkning på kassernes dispositioner eller ej.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt

Bendtsen):

Jeg får et helt konkret spørgsmål fra hr. Keld Albrechtsen.

Der er ingen tvivl om, at der er udvist interesse i, at vi igen får gang i det private udlejningsbyggeri. Det var jo sådan, at det var et marked, der var gået i stå. Regeringen har nu et redskab, et værktøj til at sætte det i gang, og vi er selvfølgelig ligesom alle andre spændt på, hvilket udbytte det giver. Det tror jeg faktisk hele Folketinget er. Det er jo et nyt marked. Nu skulle det bedre kunne betale sig at investere i boligbyggeri frem for i lange obligationer.

Jeg kan ikke konkret til hr. Keld Albrechtsen sige andet i dag, end at første ansøgningsperiode ligger fra den 5. til den 20. marts, og når den periode er afsluttet, vil jeg orientere Folketinget, om der er nogen, der har interesse i det. Vi har hørt, at det er der, men jeg kan ikke oplyse noget i dag her fra talerstolen om konkrete ansøgninger.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 87: Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene. (Bopælspligt i helårsboliger).

Af Keld Albrechtsen (EL) og Pernille Rosenkrantz-Theil (EL).

(Fremsat 12/11 2002).

Sammen med denne sag foretoges:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 85: Forslag til lov om leje.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Pernille Rosenkrantz-Theil (EL).

(Fremsat 12/11 2002).

10) Første behandling af lovforslag nr. L 43: Forslag til lov om ændring af lov om individuel boligstøtte. (Boligydelse til uddannelsessøgende i kollegier og ungdomsboliger).

Af Keld Albrechtsen (EL) og Pernille Rosenkrantz-Theil (EL).

(Fremsat 5/11 2002).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Kl. 14.20

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg vil starte med at sige lidt om lovforslag nr. L 87.

Jeg må indrømme, at jeg har lidt svært ved at se, hvilke problemer det er Enhedslisten forsøger at løse med det fremsatte forslag. Hvis nybyggede helårsboliger overhovedet anvendes til midlertidige formål, sker det efter min opfattelse bestemt ikke i et omfang, som medfører boligforsyningsmæssige problemer for kommunerne.

Hvis Enhedslistens formål er at gøre kommunernes muligheder for at løse boligsociale problemer bedre, så tror jeg, at forslaget rammer forbi. Den type af byggeri, som debatten om udvidet bopælspligt har drejet sig om, har været af en karakter og dermed en pris, som ikke gør det relevant i forhold til løsning af boligsociale problemer.

Jeg skal derfor tilkendegive, at regeringen ikke kan støtte det fremsatte forslag.

Det næste lovforslag er lovforslag nr. L 85. Det kommer næppe bag på ret mange, at rege-

ringen ikke ser lejelovgivningen som det oplagte område for et samarbejde med Enhedslisten.

Det forslag til en samlet lejelov, som Enhedslisten her har fremsat, udgør på stort set alle områder efter min opfattelse et skridt i den forkerte retning. At gøre huslejereguleringslovens regler om bl.a. omkostningsbestemt husleje obligatorisk i hele landet vil betyde, at området bliver endnu mere uigennemskueligt og kompliceret og endnu mere administrativt belastende for udlejerne. Den forenkling af området, som jeg ser som en nødvendighed, opnås naturligvis ikke ved at udbrede et kompliceret regelsæt til også at være gældende i alle landets kommuner.

Der er tale om et forslag, som tidligere har været fremsat af Enhedslisten, og jeg tror ikke, forslaget i dag har bedre udsigt til at blive vedtaget end ved tidligere behandlinger. Jeg kan derfor kun sige, at regeringen i sagens natur ikke kan støtte det fremsatte forslag.

I lovforslag nr. L 43 har Enhedslisten foreslået at give uddannelsessøgende en højere boligstøtte, også væsentlig højere end den boligsikring, der kan ydes til andre med samme indkomst og husleje. Samtidig skal også unge i kollegier og ungdomsboliger uden køkken kunne få boligstøtte.

Det fremgår imidlertid af forslagsstillernes begrundelse for lovforslaget, at det slet ikke er forbedringer af de unges boligforhold, der ønskes, men at forslaget derimod er et udtryk for utilfredshed med uddannelsesstøttens størrelse og med lærlingenes overenskomstforhold.

Regeringen finder, at de uddannelsessøgendes boligforhold er vigtige. Regeringen har derfor som led i sit boligudspil om vækst og fornyelse på boligmarkedet fået vedtaget en række lovinitiativer, der vil forøge antallet af ungdomsboliger væsentligt i de kommende år. Der er over de næste 5 år afsat 1 mia. kr. til etablering af støttede private ungdomsboliger, og det forventes at føre til opførelse af godt 3.500 ungdomsboliger.

Nedsættelse af den kommunale grundkapital i almene boliger forventes allerede i år at føre til en stigning i antallet af tilsagn til ungdomsboliger fra godt 400 til 750. De selvejende ungdomsboliginstitutioner har fået mulighed for at udvide eksisterende bebyggelser med offentlig støtte, og der er givet mulighed for, at små almene familieboliger ommærkes til ungdomsboliger.

Lejen i støttede ungdomsboliger er lavere end lejen i andre støttede boliger, netop fordi ung-

domsboligerne skal lejes ud til uddannelsessøgende. Regeringen lægger altså stor vægt på, at det er muligt for uddannelsessøgende at få en bolig med et rimeligt huslejeniveau. Regeringen mener derimod ikke, at uddannelsessøgende skal have væsentlig højere boligstøtte end andre boligsikringsmodtagere med samme indkomst.

Det fremgår ikke helt klart af lovforslaget, om hensigten er, at alle uddannelsessøgende skal have boligydelse som folkepensionister, eller om det kun er unge i boliger uden eget køkken eller i kollegie- og ungdomsboliger, der skal have boligydelse.

Enhedslistens forslag vil under alle omstændigheder betyde, at nogle uddannelsessøgende kan få op mod fire gange så meget i boligstøtte som en lønmodtager eller f.eks. en efterlønsmodtager med samme indkomst. Og det kan ikke være rimeligt.

Regeringen finder ikke, at det er en rigtig prioritering at forøge de offentlige udgifter med et betydeligt beløb for at give uddannelsessøgende væsentlig højere boligstøtte end andre ikkepensionister med samme indtægt og husleje. Uddannelsessøgende har derimod brug for en bolig med et rimeligt lejeniveau i det område, hvor deres uddannelsesinstitution ligger. Derfor har regeringen taget initiativ til, at der etableres flere af den slags boliger.

Regeringen mener, at det lovforslag, vi behandler her, er udtryk for en forkert prioritering, og vi kan ikke støtte forslaget.

Kl. 14.25

Inge-Lene Ebdrup (V):

Jeg vil i min ordførertale starte med at knytte ord til L 87, som omhandler bopælspligt i helårsboliger. Forslaget indebærer, at nyopførte eller nyindrettede boliger umiddelbart skal overgå til helårsbeboelse og ikke som i dag benyttes til andre formål end helårsbeboelse.

Efter vores mening betyder dette forslag, at fleksibiliteten i den enkelte kommune eller det enkelte område indskrænkes betydeligt. Det vil nemlig sætte kommunernes ret til at detailprojektere gennem planlovens regler om kommuneplaner og lokalplaner på dette område ud af kraft. Det mener vi ikke er hensigtsmæssigt. Derfor afviser vi dette forslag og fastholder kommunernes ret til at bedømme situationen i hvert enkelt tilfælde, således at vi får den mest dynamiske struktur.

Dog vil jeg lige knytte et par ord til forslagens sigte, nemlig at Enhedslisten vil sikre uden-

landsdanskere og folketingspolitikere og andre, der har brug for at have en bolig, der ikke benyttes som helårsbeboelse, men benyttes i forbindelse med arbejde eller besøg i landet, øjensynlig med henvisning til den trængte boligsituation, der er nogle steder i landet.

Jeg synes, det er prissværdigt, at Enhedslisten vil forsøge at gøre noget ved boligproblemet. Jeg kan dog ikke lade være med at sige, at det her forslag er et udtryk for en holdning om, at den enkelte kommune ikke kan varetage sin egen planlægning, og derfor skal lovgiverne blande sig i alt til mindste detalje. Det synes jeg er at undervurdere vores byråd og deres dømmekraft. Den holdning har vi ikke og kan derfor heller ikke støtte forslaget.

Så er der L 85, forslag til lov om leje. Det forslag er, som nogle af de andre, stort set en gennemførelse af tidligere lovforslag, og Venstres holdning har på det her punkt heller ikke ændret sig. Forslaget indeholder en lejelov, der fuldstændig regulerer boligområdet og indebærer, at alle kommuner reguleres, altså at der indføres omkostningsbestemt husleje m.v., og at alt nybyggeri ikke længere alene er omfattet af reglerne om markedsleje, men også af omkostningsbestemt husleje.

Jeg vil ikke fordybe mig yderligere i forslaget, blot sige to ting. For det første kan vi med det her forslag hundrede procent sikre os, at der ikke bliver bygget så meget som én eneste privat udlejningsbolig, og de private lejeboliger, der allerede er opført, vil stå i en meget usikker økonomisk situation, da deres forudsætninger for lejeindtægter fuldstændig vil ændres.

For det andet er dette forslag udtryk for total planøkonomisk tankegang, hvor det frie initiativ overhovedet ikke betaler sig. Det er derfor ikke svært at komme til konklusionen: Venstre støtter ikke forslaget.

Endelig er der i dette bunkebryllup af forslag fra Enhedslisten forslaget om øget boligydelse til studerende og boligydelse til uddannelsessøgende i kollegier og ungdomsboliger, L 43.

Forslaget indebærer en ændring i forhold til i dag, hvor man ikke kan få boligstøtte til kollegieværelser og ungdomsboliger uden eget køkken. Dernæst vil Enhedslisten, hvis jeg forstår forslaget ret, tildele alle studerende en væsentlig højere boligstøtte end i dag.

Forslagets sigte er at forbedre de studerendes og de uddannelsessøgendes økonomi betragteligt. Det er selvfølgelig pænt af Enhedslisten, at de vil give de unge flere penge mellem hænder-

ne, men vi er uenige i fremgangsmåden. Dels vil denne højere boligstøtte skabe et stort gab mellem de studerende og andre ikkepensionister med samme indkomst og husleje som studerende. Dernæst vil vi hellere satse på, at der er gode og billige boliger nok til de studerende.

Der er i denne regerings tid blevet satset langt højere på boliger til unge, end der er set i mange år: ommærkning af små almene boliger, 1 mia. kr. til private ungdomsboliger, bedre forhold for selvejende ungdomsboliginstitutioner, flere værelser og endelig nedsættelse af grundkapitalen.

Jeg vil dog medgive, at der er en gruppe blandt de studerende, som vi gerne vil arbejde for får en bedre økonomi; det er gruppen af enlige forsørgere. Vi synes nemlig, at netop den gruppe behøver et større råderum, dels fordi der er store omkostninger forbundet med at være enlig forsørger, og dels fordi det er svært som enlig at have studierelevant erhvervsarbejde og passe barn eller børn samtidig. Vi arbejder derfor for, at SU'en til denne gruppe øges – altså den direkte støtte.

Samlet set synes vi, at L 43 er en forkert prioritering af de offentlige midler og kan derfor heller ikke støtte dette forslag.

René Skau Björnsson (S):

Enhedslisten har fremsat tre lovforslag, der alle har med boligområdet at gøre, og jeg vil kommentere de tre hver for sig.

For det første er der forslaget om bopælspligten, og her kan jeg give min uforbeholdne støtte. Enhedslistens lovforslag om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene skal sikre, at bopælspligten i helårsboliger omfatter både nybyggede og nyetablerede boliger. Det er væsentligt for at sikre, at bl.a. meget attraktive boliger ikke benyttes som feriehus, og at lejerne dermed slipper for at betale skat til bopælskommunen, på trods af at de benytter de kommunale faciliteter.

Kl. 14.30

I Socialdemokratiet er vi helt enige i lovforslagets takter. Vi går principielt ind for, at der skal være bopælspligt i alle helårsboliger. Vi sikrede f.eks. i efteråret, at der bliver bopælspligt i alle de lejligheder, pensionskasserne får fradrag for at bygge de næste 5 år, ligesom vi også fik det sikret i de taglejligheder, der kommer på baggrund af boligaftalen. Regeringens udgangspunkt i forhandlingerne var, at det skulle der ikke være bopælspligt i, men vi insisterede og fik bopælspligten indført i aftalen.

Vi finder det derfor meget vigtigt, at der ikke dannes nye boligområder uden bopælspligt. I modsat fald risikerer vi, at boligerne kun benyttes som fritidshuse, hvorved boligområderne efterlades tomme i store dele af året, og derudover går kommunerne som sagt glip af skatteindtægter, selv om de sidder med udgifterne.

Vi har også bidt mærke i, at der fortsat er en kommunal dispensationsmulighed; det synes vi også er vigtigt.

Vi bakker derfor op om Enhedslistens lovforslag nr. L 87.

Så er der Enhedslistens forslag til ny lejelov, som på mange måder er opløftende læsning. Der er mange gode og udmærkede ideer i forslaget, som vi i Socialdemokratiet principielt bakker fuldt og helt op om.

Jeg har med tilfredshed noteret mig, at forslaget rummer en klar forbedring af lejernes retsbeskyttelse. Det er vigtigt, at lejere sikres bedst muligt mod vilkårlige og mystiske huslejestigninger, ligesom det er vigtigt, at lejerens indflydelse på og inddragelse i eventuelle forandringer i deres hjem styrkes mest muligt.

I Socialdemokratiet mener vi, det må være en grundlæggende rettighed at have indflydelse på beslutninger, der har en stor rækkevidde for éns liv – sådan må det være i et demokrati – og derfor går vi også fuldt og fast ind for at styrke beboerindflydelse i lejeboliger. Det er jeg glad for at Enhedslisten er enig med os i.

Jeg synes også, der er gode takter omkring vedligehold, om åbne ventelister og autorisation af administratorer; der er mange gode ting.

Alligevel vil vi gerne have mere tid til en bredere debat om emnet. Det mener vi der er brug for. Der er brug for en revision af lejeloven.

Derfor kan vi i dag erklære vores støtte til store dele af indholdet, men vi vil gerne have mere tid og ser frem til et positivt og konstruktivt samarbejde med Enhedslisten om boliglovgivningen/lejelovgivningen senere på året.

Det sidste forslag, L 43, synes vi er sympatisk. Ifølge forslaget skal uddannelsessøgende, der bor på kollegium eller i ungdomsbolig have ret til boligydelse på samme vilkår som pensionister.

Vi er enige i, at forholdene for de uddannelsessøgende kan blive meget bedre, og at deres boligforhold i den forbindelse er et helt centralt indsatsområde. Alligevel er vi nødt til at spørge os selv, hvordan forslaget passer ind i det store fordelingspolitiske billede. Er det den rigtige måde at hjælpe de studerende på, eller kan vi

bruge pengene på en anden måde, der bedre vil tilgodese de studerendes behov?

Vi mener i Socialdemokratiet ikke, at forslaget, som det her foreligger, er den bedste prioritering af vores knappe pengeresressourcer. Vi mener, forslaget rammer skævt i forhold til målgruppen. Hvis reglerne for tildeling af boligydelse blev udformet som skitseret i forslaget, ville det komme den gruppe af uddannelsessøgende til gode, der i forvejen måske er dem, der har det nemmest. Det ville nemlig kun komme dem til gode, der i forvejen bor på kollegium eller i ungdomsbolig, altså en gruppe, der for størstedelens vedkommende har en ret lav husleje i forhold til det private boligmarked. Mange uddannelsessøgende er jo på grund af for få billige ungdomsboliger nødt til at finde en bolig på det private boligmarked og ganske ofte under forhold, der ikke kvalificerer til nogen form for boligstøtte.

I Socialdemokratiet mener vi, at det vil være en bedre prioritering af midlerne at sørge for at bygge flere billige ungdoms- og kollegieboliger, så flere kan få gavn af et billigt botilbud i stedet for at tilgodese den i forvejen privilegerede gruppe, der allerede har fået foden indenfor.

Jeg vil også benytte lejligheden til at slå fast med syvtommersøm, at Socialdemokratiet går ind for en krystalklar prioritering af flere gode og billige boliger, syvtommersøm, der passende kunne benyttes til at bygge flere boliger med til de unge.

Derfor er vi også glade for, at vi med boligaftalen fik gennemført, at der nu skal bygges yderligere private ungdomsboliger med en husleje, der er på niveau med lejen i det almene byggeri. Det mener vi som sagt er den bedste måde at forbedre uddannelsessøgendes boligvilkår på.

Vi kan derfor ikke støtte forslaget i den form, det foreligger i dag.

Kl. 14.35

Freddie H. Madsen (DF):

Enhedslisten har med dette forslag krævet, at bopælspligten også skal omfatte nybyggede og nyetablerede boliger, som bl.a. bygges af private bygherrer. Kommunalbestyrelsen skal dog i særlige tilfælde have mulighed for at dispensere. Bl.a. skal dette være muligt, når det drejer sig om folketingsmedlemmer og ministre, som har behov herfor.

Endvidere forudsættes det, at kommunen, når den giver tilladelse til etablering af en fri-

tidsbolig, samtidig giver dispensation til midlertidig benyttelse.

Den nuværende lovgivning betyder, at lejere ikke betaler skat til bopælskommunen, og udenlandsdanskere betaler slet ikke skat. Med hensyn til skatten betaler man selvfølgelig skat i det land eller den kommune, hvor man har fast bopæl, eller sagt på en anden måde: den bopæl, hvor man opholder sig mest.

I Dansk Folkeparti mener vi ikke, at det kun skal være folketingsmedlemmer og ministre, der automatisk får dispensation. Vi mener også, at det bør gælde for erhvervsfolk, som har behov for at have to boliger. Vi mener ikke, at firmaer eller nogen i befolkningen frivilligt betaler husleje to steder, hvis det ikke er nødvendigt.

Med de ord vil vi i hvert fald sige nej til L 87.

L 85 er et forslag til lov om leje, der tidligere har været fremsat af Enhedslisten og ikke blev vedtaget. Der er tale om et forslag til én samlet lejelov for boliglejemål i privat udlejningsbyggeri.

Jeg vil kort komme ind på noget af indholdet i dette forslag, der bl.a. gør, at Dansk Folkeparti ikke kan stemme for det.

Der tales om væsentlige stramninger. Vi ønsker som tidligere, at der skal bygges endnu flere boliger i det private regi, men vedtager vi denne lov, er jeg overbevist om, at dette ikke bliver muligt. I lovforslagets bemærkninger står der bl.a. noget om klarere regler for lejeforhøjelser, der kun omfatter omkostningsbestemte lejeforhøjelser og forbedringsforhøjelser.

Så er der sanktionerne over for udlejere, som bevidst og i væsentligt omfang varsler huslejestigninger ud fra overbudgetterede poster i de omkostningsbestemte huslejebudgetter. Her skal huslejenævnene gives beføjelse til fastsættelse af huslejen ud fra et budget med underbudgettering af samme størrelse på de pågældende poster. Hvem skal afgøre, om det er bevidst overbudgettering, og hvor mange år skal underbudgetteringen pågå?

Vi er i Dansk Folkeparti af den opfattelse, at vi ikke kan sige ja til L 85.

Så er der L 43: forslag til lov om ændring af lov om individuel boligstøtte.

Lovforslaget drejer sig om, at der også skal gives boligstøtte til enkeltværelser, hvor der er adgang til fælleskøkken for personer, der følger en lærlinguddannelse eller en uddannelse, der giver ret til at modtage statens uddannelsesstøtte.

Dansk Folkeparti kan ikke godkende dette forslag, da det jo vil koste mange penge, hvilket fremgår af forslaget, og vi ønsker at bruge pengene på andre formål. Derfor siger vi nej til L 43.

Samtidig vil vi godt sige, at hvis Enhedslisten med hr. Keld Albrechtsen i spidsen havde brugt noget mere energi på at lave et forslag om nogle af de ting, der var fremme i debatten her i efteråret, så havde det nok set lidt bedre ud.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg underer mig lidt over at høre, at hr. Freddie Madsen fra Dansk Folkeparti argumenterer så varmt for rigtigheden af, at der ikke skal være krav om helårsbeboelse.

Hvordan kan man i Dansk Folkeparti mene det, når vi har så stor en gruppe mennesker, som står på meget lange ventelister og ikke kan få en bolig? Vi kan tage Københavnsområdet, hvor det er så svært at finde en bolig. Hvordan kan man argumentere for, at her er det rigtigt, at der ikke skal være helårspligt til beboelse? Er det ikke urimeligt over for de mange mennesker, som står og ikke kan komme ind i en lejebolig?

Kl. 14.40

Og hvordan kan man i øvrigt støtte det set i forhold til boligpakken her i efteråret? For dér gik man jo faktisk ind for at sige ja til det krav, som Socialdemokratiet stillede om, at der netop skulle være bopælspligt.

Hvad er Dansk Folkepartis begrundelse for ikke at mene, at det er urimeligt over for de mennesker, der står i de lange boligkøer? Man siger, at der er nogle andre, der skal have lov til at bruge to boliger, hvis de har lyst til det, og så er der alle dem, der må stå udenfor. Hvad er begrundelsen fra Dansk Folkeparti?

(Kort bemærkning).

Freddie H. Madsen (DF):

Vi er i Dansk Folkeparti af den opfattelse, at vi er liberale på det her område, og hvis det er sådan, at nogle har behov for at have to boliger, så skal de have dem. Ud fra de principper, vi har i dag, er der mange private boliger – i særdeleshed i København – der ikke er bopælspligt på, og dem synes jeg vi skal opretholde.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Det er jo lige nøjagtig det, jeg spørger ind til. Synes man i Dansk Folkeparti, at det er et rigtigt princip, at dér, hvor man har retten til at have

dobbelt bolig, skal man bare have den, fordi man altid har haft den? Synes man i Dansk Folkeparti, at det er rimeligt? Og hvad er begrundelsen over for de mange, der ønsker at komme ind i en ny lejebolig? Hvad er begrundelsen over for dem? De skal stå udenfor og se på, mens andre kan få lov til at vælge og sige: Vi vil gerne have to boliger.

Hvad er begrundelsen fra Dansk Folkeparti? Det er vel ikke en begrundelse i sig selv, at det har man tidligere haft lov til.

(Kort bemærkning).

Freddie H. Madsen (DF):

Jeg vil bare lige sige til fru Lissa Mathiasen, at det er således, at Dansk Folkepartis politik er sådan, at vi mener, at den enkelte selv skal have lov at have råderet over sin ejendom.

Else Theill Sørensen (KF):

Da vores ordfører, fru Carina Christensen, desværre ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne sige noget om de tre lovforslag.

Forslagsstillerne ønsker med L 87, at lov om midlertidig regulering af boligforholdene skal kræve, at bopælspligten i helårsboliger eksplicit omfatter både nybyggede og nyetablerede boliger.

Jeg har svært ved at se, hvor der her skulle være et problem. Stort set alt nybyggeri til helårsbeboelse tages rent faktisk i brug til helårsbeboelse og vil dermed pr. automatik blive omfattet af reglerne i de kommuner, hvor de gælder. Dette svarer helt til reglerens formål om, at kommuner kan forhindre, at den eksisterende bestand af helårsboliger reduceres i områder, hvor der er stor bolig efterspørgsel. Endelig har kommunerne jo via planlovgivningen mulighed for at regulere den fremtidige anvendelse af nybyggeri.

Jeg ved godt, at disse regler er blevet kritiseret for ikke at indeholde tilstrækkelige sanktioner, hvis de overskrides, idet der kun kan gives pålæg om ophør med den retsstridige benyttelse og ikke til overgang til helårsbenyttelse.

Planlovgivningen hører imidlertid ind under Miljøministeriet, og derfor må det overlades til miljøministeren at tage stilling til, i hvilket omfang det eventuelt ville være hensigtsmæssigt at ændre planlovgivningen. Vi kan i al fald ikke støtte dette forslag, L 87.

Og så til L 85: Med L 85 foreslår Enhedslisten en afskaffelse af de liberaliserings tiltag, som den gældende lejelov indeholder. Det kommer for-

mentlig ikke som nogen overraskelse, at dette på ingen måde er en vej, vi ønsker at gå i Det Konservative Folkeparti, og vi kan således ikke støtte dette forslag.

Og så til L 43: L 43 er en genfremsættelse af L 3, fremsat af Enhedslisten den 3. oktober 2001. Forslaget blev dengang afvist af et stort flertal i Folketinget heriblandt Det Konservative Folkeparti, og vi vil igen afvise forslaget.

Vi er ikke enige i, at lærlinge og uddannelsessøgende på SU nødvendigvis lever en helt så kummerlig tilværelse, som forslagsstillerne beskriver det. Vi ved godt, at man ikke har råd til den vilde luksus, når man er på SU eller lærlingeløn, men det er nu engang sådan, at de, der vælger at tage en uddannelse, gør det med ud-sigt til, at de, når uddannelsen eller lærlingetiden er overstået, har kvalificeret og dygtiggjort sig, så de er i stand til at besætte en stilling, af og til endda en stilling med en ret god løn. Der er altså tale om en investering i deres fremtidige liv, og sådan en investering må efter vores opfattelse godt koste noget. Der er ingen som helst grund til, at vi gør dem, der er på SU eller lærlingeløn, til sociale tilfælde.

Det Konservative Folkeparti kan heller ikke støtte dette forslag fra Enhedslisten.

Kl. 14.45

Morten Homann (SF):

Til L 87 vil jeg sige, at SF fuldt ud deler intentionen om, at man skal indføre grundprincippet, at der skal være bopælspligt. Vi synes, det er fornuftigt, at der er nogle dispositionsmuligheder i det lovforslag, Enhedslisten har fremsat, men de skal selvfølgelig være så begrænsede som muligt, sådan at hovedprincippet er, at der skal være bopælspligt, når man har en helårsbolig. Det synes vi er ganske fornuftigt, og det er vi meget positive over for.

Til L 43 om boligydelse til uddannelsessøgende i kollegier og ungdomsboliger: Det synes vi også er ganske rimeligt. Det er i virkeligheden en boligform, som ikke rigtig bliver fanget op af de eksisterende regler, og den går man så ind og sidestiller med andre boligformer. Vi synes så-dan set, det er fornuftigt nok, at man tager det skridt og giver den støtte til studerende, som i mange situationer i forvejen ikke har en særlig god økonomi, sådan at de så at sige sidestilles med folk, som bor i lejlighed.

Jeg må sige, at det kan være svært at se forskellen på livssituationen for en studerende, som bor i en lille etværelses lejlighed, der tilfæl-

digvis har eget køkken, og hvor man kan få støtte til huslejen, og så en studerende, som bor på et værelse, der kan have nøjagtig den samme størrelse, men hvor forskellen er, at køkkenet ikke ligger i lejligheden, men lige på den anden side af døren, og her kan vedkommende ikke få hjælp til huslejen. Vi synes, det er svært at se, hvorfor man skal opretholde de urimeligheder, og derfor vil vi godt støtte et forslag, som går i retning af at lave en ligestilling på det område.

Så har Enhedslisten genfremsat et forslag til en helt ny lejelov. Jeg vil sige, at et af de vigtigste skridt, denne her lejelov indebærer, er, at man slipper af med den nuværende situation, hvor man har to forskellige lejelove.

Det siger sig selv, at det er uholdbart af flere grunde, først og fremmest selvfølgelig, fordi det er uigennemskueligt at skulle manøvrere rundt med to forskellige sæt lejelove, men altså også, fordi det med hensyn til borgerens retssikkerhed kan virke urimeligt, at man, hvis man flytter ind i en lejlighed i én kommune skal leve efter lejelovens regler, og i en anden kommune – nabokommunen kunne det være – skal bo efter boligreguleringslovens regler. Så jeg synes, det er et fornuftigt skridt at tage at ensarte reglerne, sådan at alle ved, hvad de har at forholde sig til.

Der er også mange positive elementer i forslaget, som SF er meget enig i: mere gennemskuelige regler for lejefastsættelsen f.eks. Man kan selvfølgelig altid diskutere, præcis hvordan man skal skrue den omkostningsbestemte husleje sammen, men jeg synes, det er fornuftigt at få nogle klare regler på det her punkt.

Vi er meget store tilhængere af, at man f.eks. får en autorisationsordning for udlejere af ejendomme, at der bliver mere ordnede forhold for ventelister, og at der bliver strammet op omkring beboerdemokratiet.

Vi synes, der er mange positive elementer i det her forslag til lejelov, og det er jeg helt sikker på at vi i det videre arbejde – hvis vi når så langt – kan nå hinanden på.

Niels Helveg Petersen (RV):

Hvad først angår bopælspligtige helårsboliger, så er det jo indlysende, at det bør være hovedreglen. Umiddelbart er jeg ikke sikker på, at man skal gå videre med begrænsninger eller restriktioner, som foreslået her, men vi er helt klar til at drøfte spørgsmålet i udvalget for at se, om der er huller i dette, som trænger til at bliver dækket, om der skal foretages stramninger.

Med hensyn til forslaget om lov om leje er vi også rede til i udvalget at se på forslaget, som jo er meget omfattende. Det er ikke ganske nemt at overskue, hvilke ændringer det betyder for praksis, men jeg vil godt sige, at Det Radikale Venstres holdning er, at man ikke skal gå i retning af at gøre lejelovgivningen mere restriktiv. Vi ønsker at sikre større mobilitet på lejeområdet, og det vil være det, der er ledetråden for os.

Lovforslag nr. L 43 kan vi ikke støtte. De finansielle konsekvenser er i øvrigt også uoverskuelige, så det kan vi ikke give tilslutning til.

Kl. 14.50

Tove Videbæk (KRF):

Ifølge L 87 er en del nyopførte boliger, f.eks. de særdeles attraktive boliger, der findes langs havnefronten i København eller langs kysterne, ikke omfattet af reglerne om bopælspligt. I den nugældende lovgivning er det således op til den enkelte kommune at afgøre, om der skal være bopælspligt i bestemte boliger eller ej. Forslagsstillerne ønsker dette ændret.

For Kristeligt Folkeparti er det en mærkesag, at beslutningerne tages så tæt på borgerne som muligt. Derfor mener vi ikke, der er nogen grund til at fratage kommunerne kompetencen til selv at foretage udformning af lokalplaner og dermed fastsættelse af regler for bopælspligten. Men hvis der er problemer omkring dette, og der er nogle sider af det, som vi ikke har været opmærksomme på, så vil vi meget gerne kigge på det under udvalgsarbejdet.

Vi mener, at det trods alt er lokalbefolkningen, der skal leve i lokalsamfundet, og derfor må det være op til de lokale politikere at vurdere, om fordelene ved at ophæve bopælspligten er større end ulemperne. Konkret betyder det, at det er kommunalpolitikernes opgave at vurdere, om fordelene ved, at f.eks. udlændinge ejer og kun delvis bebor boliger i kommunen, overstiger ulemperne.

Som det ser ud, kan vi ikke støtte L 87.

Vedrørende L 85: Det er jo en meget, meget stor moppedreng, vi dér har fået serveret, men lovforslaget er jo et grundigt og gennearbejdet stykke arbejde, og i Kristeligt Folkeparti mener vi, at der er mange positive elementer i forslaget.

I Kristeligt Folkeparti er vi helt enige med Enhedslisten i, at en bolig ikke bare er et sted, hvor man sover og spiser, en bolig er et hjem. Derfor mener vi også i Kristeligt Folkeparti, at en god

bolig er et grundlæggende behov, som alle bør have opfyldt.

Vi er for så vidt også enige i, at lejeren er den svage part, og at lejerner derfor bør beskyttes og have visse rettigheder over for udlejeren.

Hvad angår, at efterspørgslen på boliger overstiger udbuddet, er det også rigtigt, at der på kort sigt er en akut mangel på boliger. Det gælder især i de større byer og især i universitetsbyerne, hvor priserne mange steder er så høje, at både studerende, enlige forsørgere og selv par med rimelige indtægter kan have svært ved at finde et sted at bo.

Det siger sig selv, at den situation ikke er holdbar. Og derfor gik Kristeligt Folkeparti også i efteråret med i et forlig med regeringen om bl.a. opførelse af nye almene boliger. Og reformen virker. Der har ikke været en større nyetablering af denne type boliger siden 1982.

Imidlertid vil der gå nogen tid, inden den akutte boligmangel er væk, og det sætter desværre de boligsøgende i en prekær situation, hvor de i mange tilfælde er nødt til at gå ind på helt urimelige lejevilkår for overhovedet at få tag over hovedet. Boligmarkedet er med andre ord sælgers marked.

Så vi er enige i, at der kan være behov for revision af lejelovgivningen, men der er en del ting i forslaget her, som vi ikke er enige i, og der er også nogle elementer i bemærkningerne, som jeg gerne vil give en kommentar.

Jeg har f.eks. lagt mærke til, at det ser ud, som om det er suspekt at tjene penge på andres behov for en bolig osv., osv. Men det er jo da, så vidt jeg ved, ikke suspekt at tjene penge på at sælge mad, tøj, medicin osv. og andre ting, som folk har behov for. Jeg kan ikke se, hvorfor det skulle være mere suspekt at tjene penge på at leje en bolig ud eller købe og sælge en bolig.

Vedrørende nogle af tingene i bemærkningerne har jeg uden for i marginen skrevet »= ekspropriation« osv., så der er nogle elementer, som vi simpelt hen bare ikke er enige i.

I slutningen af bemærkningerne er der nogle sætninger, som jeg simpelt hen synes er nogle voldsomme anklager mod udlejere, og som jeg i hvert fald ikke har set nogen dokumentation af. Der står, at »sanktioner og straf ved overtrædelse af lejelovgivningens bestemmelser bliver praktisk talt ikke brugt. ... Tværtimod er overtrædelse på en del punkter mere reglen end undtagelsen.« Det har jeg aldrig set dokumentation for, men det kan være, at hr. Keld Albrechtson har den.

Sammenfattende mener vi, at der er tale om et forslag, som er godt gennemarbejdet. Der er både positive og negative elementer, men Kristeligt Folkeparti vil ikke kunne stemme for det.

Med hensyn til L 43 om individuel boligstøtte mener vi, at det sætter ind det forkerte sted, for det er jo ikke de uddannelsessøgende, der bor i kollegier, der har mest brug for hjælp. Huslejen i ungdomsboligerne er jo gennemsnitligt på 16.000 kr. om året eller ca. 1.300 kr. om måneden. Det er jo ikke mange penge og i hvert fald langt mindre end det, som de, der ikke er så heldige at bo på kollegium, betaler.

Kl. 14.55

Desuden vil vi med det her lovforslag ikke få en eneste ekstra bolig, og vi skal have bygget flere boliger. Svaret er derfor ikke, mener vi, at give studerende på kollegier et ekstra tilskud, men derimod at bygge flere boliger, og det er vi heldigvis i fuld gang med.

Derudover mener vi så også i Kristeligt Folkeparti, at hvis vi kan tale om, at der er nogle grupper af uddannelsessøgende, der trænger til hjælp, så er det de lærlinge og studerende, der har børn, for vi mener, at de er nogle af de allerfattigste, vi har, ikke blot blandt de studerende, men i det hele taget i vores land.

Så hvis man derfor skulle sætte ind og give yderligere tilskud på det her område, enten via yderlige SU eller boligtilskud, så mener vi, det skulle være til de uddannelsessøgende, som har børn.

Vi kan ikke støtte nogen af de her forslag.

Keld Albrechtson (EL):

Jeg vil gerne sige tak til Socialdemokratiet og SF for positiv støtte til store strækninger af de her forslag og også til Kristeligt Folkeparti og Det Radikale Venstre på visse punkter.

Jeg noterede mig, at Kristeligt Folkeparti anerkender, at lejelovforslaget er gennemarbejdet, men der er ting, man vil diskutere, ting, man kan støtte, og ting, man ikke kan støtte.

Vi vil naturligvis – det siger sig selv – under udvalgsarbejdet meget gerne være med til at undersøge, om der er dele af vores forslag, som kan bringes igennem, og samarbejde med alle andre partier om det.

Det har været sagt vedrørende forslaget om forbedret boligydelse til uddannelsessøgende og lærlinge, at det vil man hellere gøre på andre måder. Der har fra forskellige ordføreres og fra ministerens side været peget på, at de penge skulle man hellere bruge på en anden måde til at

forbedre de uddannelsessøgendes økonomiske situation.

Jeg vil da sige, at hvis de meldinger skal forstås sådan, at der er en positiv holdning til at forbedre uddannelsessøgendes og lærlinges økonomi, men at man lige præcis ikke vil gøre det på den måde, Enhedslisten har foreslået her, så vil jeg tage det med tilbage i min folketingsgruppe og drøfte med vores socialordfører, hvordan vi så får udmøntet det, for vi vil da fra Enhedslistens side benytte enhver mulighed for at få sådanne forbedringer gennemført. Så det vil vi da afprøve.

Hvis ministerens bemærkninger skulle forstås sådan, at man mener, at den kreds af personer og den kreds af boliger, som er indbefattet i forslaget, er for lille, så medvirker vi også meget gerne til en udvidelse af den kreds, så ministeren vil kunne forstå, at vi er fleksible, når det gælder om at opnå forbedringer på det her område.

Det positive i det var, synes jeg, at der fra alle sider var et ønske om, at vi skulle se på den meget vanskelige økonomiske situation, som uddannelsessøgende og lærlinge står i, også set i sammenhæng med den fortvivlende boligsituation, som mange af dem må kæmpe med for at få studiet til at hænge sammen.

Med hensyn til lejelovgivningen var der jo – hvad jeg gerne vil takke for – også positive meldinger fra Socialdemokratiet og SF.

Vi mener, at lejernes situation er blevet forværret gennem den senere tid som følge af boligmangelen især i de største byer, og vi ser, at de største byer i dag vokser, at der kommer flere mennesker til, og at byggeriet ikke følger trop med befolkningsudviklingen, især ikke når det gælder dem, som efterspørger lejeboliger.

Derfor er der – fru Tove Videbæk var inde på det – en boligsituation, der gør, jeg tror, hun brugte udtrykket, at det er sælgers marked, og det betyder, at vi altså skal have en lejelovgivning, der beskytter lejeren imod urimelig udnyttelse.

Kl. 15.00

Så medgiver jeg gerne fru Tove Videbæk, at hvis der kan være nogle formuleringer i bemærkningerne til forslaget, som har stødt Kristeligt Folkeparti, så er det jo sådan, at de bemærkninger, som fru Tove Videbæk ikke kan lide, ikke kommer med i lovparagrafferne; så det kan vi jo godt, om man så må sige, komme omkring ved. Det afgørende må være, hvad vi kan blive enige om med hensyn til lovparagrafferne.

Der synes jeg, det er vigtigt at notere sig, at der altså har været meldinger om fra mange partiers side, at lejernes retsstilling må vi kigge på. Lejerne står i en vanskelig situation, og vi ved, at i en umiddelbar fremtid kommer lejerne til at stå i en endnu vanskeligere situation, indtil det måske kan lykkes at få bygget så mange boliger, at boligmangelen begynder at blive mindre. Men det ligger altså et pænt stykke tid ude i fremtiden, at den situation skulle opstå, samtidig med at der jo altså hele tiden nedlægges lejeboliger, bl.a. som følge af byfornyelse.

Så lejerne står i en dystre situation i de kommende år, en situation, hvor de bliver hårdere og hårdere presset, får vanskeligere og vanskeligere ved at få den bolig, de gerne vil have, hvis de overhovedet kan få en bolig, og hvis de kan få en bolig, bliver de presset op i pris hele tiden som følge af alle mulige huller, der er i den eksisterende lejelovgivning.

Det er rigtigt, som det er nævnt fra flere ordføreres side, at det er den omkostningsbestemte husleje som princip, vi ønsker at få gennemført. Og når vi peger på det, er det jo, fordi den er blevet gennemhullet af en lang række undtagelser, f.eks. i forbindelse med moderniseringer osv., der gør, at flere og flere lejligheder ikke længere har omkostningsbestemt husleje. Det betyder, at huslejen tager nogle gevaldige hop opad, og det trækker så det almindelige lejeniveau med sig i en ond cirkel.

Derfor har vi også gennem mange år set, at huslejerne i det private udlejningsbyggeri stiger i en hurtigere takt end lønningerne og de offentlige overførselsindkomster. Det betyder jo, at lejernes reale økonomi, det, lejerne har som rådighedsindkomst, til disposition, faktisk bliver udhulet, og som befolkningsgruppe er lejerne altså dårligere stillet end den øvrige del af befolkningen. Og hvad der er endnu værre: Man kan forudse, at sådan vil det desværre fortsætte med at udvikle sig i en pæn årrække fremover.

Jeg vil endda sige, at selv hvis man vedtager Enhedslistens forslag, vil det ikke i sig selv løse det problem, men kun være med til at dæmme op for noget af problemet. Mere vidtgående er vores forslag såmænd ikke engang.

Så jeg vil sige: Hvis man ikke vil være med til at støtte princippet om at få en bedre retsbeskyttelse for lejerne i den nuværende situation, ja, så overlader man altså lejerne til en situation, hvor de må se frem til reallønsfald i de kommende år, samtidig med at andre dele af befolkningen kan se frem til en stadig realstigning, bl.a. som følge

af, at regeringen jo via sin skattepolitik år for år øger tilskuddet til ejerboligen i form af det såkaldte skattestop.

Det er ikke rimeligt. Vi synes i Enhedslisten ikke, det er rimeligt, at der er den forskelsbehandling af lejere og ejere i det her land, og vi synes ikke, det er rimeligt, at den forskelsbehandling skal udbygges og forstærkes i de kommende år. Det vil den blive, hvis der ikke bliver grebet ind.

Så synes jeg, at de partier, der har ansvaret for regeringens såkaldte skattestop og dermed ansvaret for, at man i realiteten tager penge fra statskassen til at nedsætte skatterne for dem, der bor i private boliger, har et alvorligt ansvar, hvis de ikke samtidig vil være med til at sikre lejerne mod disse huslejestigninger, som overstiger lønudviklingen og udhuler deres realindkomst.

Men ellers må man jo så konstatere, at der altså er et borgerligt flertal her i Folketinget, som har den opfattelse, at der er én del af befolkningen, som skal have det bedre, og så er der en anden stor del af befolkningen, som skal have det dårligere. Jeg ville være meget ked af, hvis det er tilfældet, men det er faktisk sådan, det udvikler sig i øjeblikket, og det burde man være med til at gøre noget ved.

Så er jeg glad for, at der har været en betydelig støtte i Folketingssalen til princippet om, at der skal være bopælspligt i helårsboliger. Jeg synes dog, at regeringen har en vaklende og selvmodsigende holdning i det spørgsmål, for, som bl.a. den socialdemokratiske ordfører var inde på, regeringen har jo accepteret det princip i forbindelse med visse typer nybyggeri, men er åbenbart ikke indstillet på at acceptere det som et almindeligt princip. Det er jo lidt underligt og selvmodsigende. Det vil vi bore i i udvalget. Vi håber da, vi kan overtale regeringen til at gå lidt længere.

Kl. 15.05

Jeg noterede mig også, at hr. Niels Helveg Petersen på det punkt var indstillet på at gå ind i at undersøge behovet for at kigge på det her. Så vi håber da, at der under udvalgsarbejdet vil vise sig nogle muligheder.

Jeg synes alt i alt, hvis man ser på debatten om lejelovgivningen, at så kan man godt frygte på baggrund af den diskussion, vi har haft her i dag, at der sker en polarisering i samfundet, at den borgerlige blok her i Folketinget har tænkt sig at føre en lejerfjendsk politik i de kommende år. Det ligger jo desværre allerede i kortene.

Hvis det er tilfældet, synes jeg, det vil være dybt beklageligt. Vi er i Enhedslisten ikke tilhængere af, at der skabes sådanne modsætningsforhold i samfundet, men det kan blive resultatet, hvis man ikke viser omtanke. Og på det punkt synes jeg ikke, ministeren i dag har vist tilstrækkelig rettidig omhu.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene nr. L 87 og L 85 henvises til Boligudvalget, og at lovforslag nr. L 43 henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op- hold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 73:

Forslag til folketingsbeslutning om huslejereguleringsstop i udlejningsbyggeri.

Af Niels Helveg Petersen (RV) og Marianne Jelved (RV).

(Fremsat 21/1 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henriette Kjær):

Det fremsatte forslag til folketingsbeslutning finder jeg godt og interessant. Jeg kan umiddelbart tilslutte mig de overvejelser, som ligger bag forslaget, nemlig det overordnede formål at forhindre, at huslejereguleringen på lejeboligmarkedet øges.

På den anden side ser jeg også nogle problemer i forslaget, f.eks. i relation til kommunesammenlægninger. Jeg kan ikke umiddelbart se en løsning på det problem, og jeg mener derfor, det bør tænkes mere igennem, så vi får foretaget en grundig vurdering af de problemer, der knytter sig til det, inden vi træffer en endelig beslutning.